

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo,1
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 30/09

mun. Chișinău

12 martie 2019

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Gorceac Vladislav, în temeiul art.19 lit.g), art.35 alin.(1) și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul Act de constatare în privința dlui Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă.

I. Partea descriptivă a situației de fapt.

La data de 23.11.2018, în temeiul prevederilor art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), inspectorului de integritate Gorceac Vladislav, i-a fost repartizat electronic aleatoriu dosarul de control nr. [REDACTED] în privința dlui Terzi Ivan, IDNP [REDACTED], domiciliat în str. [REDACTED], s. [REDACTED].

La baza formării dosarului de control a stat sesizarea nr. O-89/2017 din 08.09.2017, potrivit căreia, în cadrul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, unde funcția de director o deține dl Terzi Ivan, în calitate de director-adjunct activează soția acestuia dna [REDACTED].

Conformându-se cerințelor art.29 și art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a demarat la 23.11.2018 procedura de verificare prealabilă a sesizării, întru elucidarea următoarelor aspecte: respectarea condițiilor de formă a sesizării, calitatea și statutul funcției persoanei supuse controlului, încadrarea acesteia la categoria de subiect al declarării, precum și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În rezultatul verificării prealabile a sesizării sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că sesizarea întrunește cerințele art.10 din Legea nr.190/1994 și conține informații suficiente și concludente privind subiectele abordate.

Subsecvent, având în vedere calitatea de subiect al declarării deținută de dl Terzi Ivan la data presupuselor încălcări, obligațiile acestuia de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, precum și faptele invocate de petent, inspectorul de integritate a stabilit existența unei bănuieli rezonabile privind încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese de către dl Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, exprimată prin luarea deciziilor și semnarea actelor în prezența interesului personal rezultat din relații cu persoane apropiate.

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 alin.(1), art.31 alin.(1) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, a fost întocmit Procesul-verbal nr. [REDACTED] din 07.12.2018 prin care s-a dispus inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă.

Prin scrisoarea nr.04-09/1676 din 11.12.2018, dl Terzi Ivan a fost informat despre inițierea procedurii de control, precum și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016. Avizul poștal din 14.11.2018 confirmă recepționarea de către dl Terzi Ivan a informației privind inițierea procedurii de control. Totodată se menționează, că dl Terzi Ivan a beneficiat de drepturile sale și a făcut cunoștință cu materialele dosarului de control.

Sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.20 alin.(1), art.32 alin.(3)-(5) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea controlului au fost consultate și solicitate informații și documente de la următoarele surse:

- solicitarea nr.04-09/1678 din 11.12.2018 adresată conducerii Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă care a prezentat documentele solicitate prin răspunsul nr.9a din 01.01.2019;

- solicitarea nr.04-09/1797 din 28.12.2018 adresată Direcției Cultură, Tineret, Sport și Turism a Consiliul Raional Ștefan Vodă care a prezentat documentele solicitate prin răspunsul nr.9a din 01.01.2019;

- punctul de vedere prin răspunsul recepționat de Autoritate la 27.02.2019, nr.intr. 650;

- bazele de date publice ale Agenției Servicii Publice și sistemul informațional e-Integritate, extrasele fiind anexate la dosarul de control.

Întru stabilirea existenței sau inexistenței indicilor privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Terzi Ivan, a fost consultat cadrul legal general și special, aplicabil statutului subiectului și perioadei supuse controlului.

II. Analiza elementelor constitutive ale conflictului de interese.

Pornind de la noțiunea *conflictului de interese* definită de art.2 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*), identificarea conflictului de interese necesită prezența obligatorie a următoarelor elemente constitutive: deținerea calității de subiect al declarării, aflarea în exercițiul funcției, existența sau apariția situației respective și prezența interesului personal care influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

Dl Terzi Ivan deține funcția de director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă din 02.08.1978, ultima numire fiind cea din 20.02.2017 prin ordinul Direcției Cultură, Tineret, Sport și Turism a Consiliul Raional Ștefan Vodă nr. 13/1-p.

În conformitate cu prevederile art.3 alin.(1) lit.e) din Legea nr.133/2016, dl Terzi Ivan deține calitatea de subiect al declarării prin exercitarea funcției de director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă.

Același art.2 suscită prevedea, că interesul personal este *orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale, iar persoane apropiate reprezintă soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, persoana înrudită prin sânge sau prin adopție și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării.*

Extrasele din registrele de stat ținute de Agenția Servicii Publice au confirmat relația *soție-soț* între Terzi Ivan și [REDACTAT].

În asemenea circumstanțe, având argumentele concludente ale relațiilor *soț-soție* sus menționate, se conchide că persoanele Terzi Ivan și [REDACTAT] întrunesc calitatea de persoană apropiată.

De menționat că dna [REDACTAT] activează în calitate de profesor în cadrul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă din 01.08.1978.

La 01.10.2004, prin ordinul directorului Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă nr. 108, dna [REDACTAT] a fost numită în funcția de director-adjunct și profesor de pian.

Analiza informațiilor și documentelor disponibile controlului, în partea ce ține de acțiunile directorului Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan, în cazul luării deciziilor în privința persoanei apropiate, [REDACTAT], a conturat următoarea situație:

- prin ordinul nr.187 din 10.08.2016, dl Terzi Ivan, a dispus acordarea premiului anual directorului-adjunct și profesoarei [REDACTAT], pentru perioada efectiv lucrată 01.07.2015 – 30.06.2016;

- prin ordinul nr.10 din 31.10.2016, dl Terzi Ivan, a dispus acordarea ajutorului material directorului-adjunct și profesoarei [REDACTAT], pentru perioada efectiv lucrată august-decembrie 2016;

- prin ordinul nr.44 din 22.05.2017, dl Terzi Ivan, a dispus acordarea concediului de rând pentru anul de studii 2016-2017, precum și ajutorului material directorului-adjunct și profesoarei [REDACTAT], pentru perioada efectiv lucrată ianuarie-mai 2017;

- prin ordinul nr.52 din 21.07.2017, dl Terzi Ivan, a dispus acordarea premiului anual directorului-adjunct și profesoarei [REDACTED], pentru perioada efectiv lucrată 01.07.2016 – 30.06.2017;
- prin ordinul nr.68 din 28.10.2017, dl Terzi Ivan, a dispus acordarea ajutorului material directorului-adjunct și profesoarei [REDACTED], pentru perioada efectiv lucrată august-decembrie 2017;

Analizând prin prisma noțiunii conflictului de interese situațiile descrise mai sus, inspectorul de integritate a conchis că în perioada 10.08.2016– 28.10.2017, dl Terzi Ivan s-a aflat în situații de conflict de interese în cazurile în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, a fost chemat să ia decizii și să semneze în privința persoanei apropiate [REDACTED] (soție) acte administrative/juridice de acordare concediilor/premiilor și ajutoarelor materiale prin ce a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor funcției. Or, prin acțiunile sale dl Terzi Ivan a contribuit la obținerea de către dna [REDACTED] a unor avantaje și foloase materiale de suplینire financiară a bugetului familiei.

III. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

În temeiul prevederilor art.37 alin.(3) din Legea nr.132/2016, dlui Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă i-a fost solicitat Punctul de vedere.

Dl Terzi Ivan a dat curs invitației și a prezentat la data de 12.02.2019 punctul de vedere care denotă următoarele aspecte referitoare la situațiile descrise mai sus: „... *la momentul semnării ordinelor în privința soției nu cunoșteam despre existența legislației ce reglementează regimul juridic al conflictelor de interese și despre obligația de informarea a organului ierarhic superior...* ”

IV. Concluzii și decizii.

În calitate de subiect al declarării, dlui Terzi Ivan îi sunt aplicabile principiile, obligațiile și responsabilitățile de evitare a conflictelor de interese reglementate de Legea nr.133/2016 (*în vigoare din 01.08.2016*).

De menționat, dl Terzi Ivan se subordonează nemijlocit Direcției Cultură, Tineret, Sport și Turism a Consiliul Raional Ștefan Vodă.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.12 alin.(4)-(5) din Legea nr.133/2016, aplicabile situațiilor examinate în cadrul prezentei proceduri de control, dl Terzi Ivan a avut obligația de a informa șeful/organul ierarhic superior, în cazul dat, conducerea Direcției Cultură, Tineret, Sport și Turism a Consiliul Raional Ștefan Vodă despre orice situație de conflict de interese în care se află, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în baza unei declarații scrise, care să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului.

Informația disponibilă controlului atestă, că dl Terzi Ivan nu a informat și nu a depus careva declarații cu privire la situațiile de conflict de interese identificate în cadrul controlului.

Așadar, contrar prevederilor legale sus menționate, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției și având în același timp interes personal rezultat din relația cu persoane apropiate, directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan nu a informat în termenul și modul stabilit despre conflictele de interese apărute în perioada 10.08.2016– 28.10.2017, în cazurile luării deciziilor și semnării actelor administrative/juridice de acordare concediilor/premiilor și ajutoarelor materiale în privința dnei [REDACTED] (soție).

1. În corespundere cu art.14 alin.(3)-(4) din Legea nr.133/2016 prevede, că directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan a avut obligația *de a se abține de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea sau luarea deciziei.*

Materialele controlului denotă, că directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan nu a soluționat individual, prin abținere conflictele de interese descrise mai sus.

Prin urmare, contrar prevederilor legale menționate, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției și având în același timp interes personal rezultat din relația cu persoanele apropiate [REDACTED] (soție), directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi

Ivan a comis conflicte de interese consumate prin semnarea ordinelor nr.187 din 10.08.2016, nr.10 din 31.10.2016, nr.44 din 22.05.2017, nr.52 din 21.07.2017, nr.68 din 28.10.2017.

În sensul dispozițiilor art.23 alin.(4) din Legea nr.133/2016, faptele comise de către directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și încetarea mandatului.

Astfel, potrivit art.39 alin.(1) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și îl trimite instanței judecătorești spre examinare conform procedurii stabilite de Codul contravențional al Republicii Moldova.

Rezultatele controlului atestă, că acțiunile directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan de nedeclarare și nesoluționare conformă a conflictelor de interese, poartă caracter contravențional și cad sub incidența art.313² alin.(1) și alin.(2) din Codul contravențional, aprobat prin Legea nr.218/2008.

Totodată, constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, determină aplicarea în cazul directorului Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan a interdicției prevăzute la art.23 alin.(6)-(7) din Legea nr.133/2016, de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică este ținut de Autoritatea Națională de Integritate și publicat pe pagina web oficială a Autorității în conformitate cu alin.(8) din art.23 din Legea nr.133/2016.

2. În accepțiunea prevederilor art.15 din Legea nr.133/2016 și art.39 alin.(4)-(6) din Legea nr.132/2016, actele emise/adoptate sau încheiate într-o situație de conflict de interese sunt lovite de nulitate și urmează a fi transmise instanței de judecată *pentru declararea nulității absolute*, inclusiv în cazul în care persoana care a emis actul administrativ sau a încheiat actul juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese nu mai deține funcția respectivă.

Din materialele controlului rezultă, că acte administrative, și anume, ordinele nr.187 din 10.08.2016, nr.10 din 31.10.2016, nr.44 din 22.05.2017, nr.52 din 21.07.2017, nr.68 din 28.10.2017, semnate de către directorul Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, Terzi Ivan cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese, sunt pasibile transmiterii instanței de judecată pentru a fi declarate nule.

3. Conform dispozițiilor art.36 alin.(1), art.37 alin.(4) și art.38 alin.(3)-(4) din Legea nr.132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în termen de 15 zile de la primirea acestuia de către subiectul suspus controlului, în instanța de contencios administrativ, iar după expirarea acestui termen, Actul de constatare rămâne definitiv și se publică pe pagina oficială web a Autorității.

Considerând rezultatele controlului și conducându-se de prevederile art. art.2, 3, 12, 14 și 24 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în temeiul dispozițiilor art. art.19, 20, 37 alin.(2), 38 alin.(1)-(2) și 39 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate, **a decis:**

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, exprimată prin nedeclararea și nesoluționarea, în termenul și modul stabilit de lege, conflictele de interese în care s-a aflat în perioada 10.08.2016– 28.10.2017, în cazurile în care deținând calitatea de subiect al declarării și fiind în exercițiul funcției a fost chemat să ia decizii și să semneze acte administrative și juridice în prezența interesului personal rezultat din relația cu persoana apropiată [REDACTED] (soție), prin care fapt a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor funcției.

2. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă, exprimată prin comiterea conflictelor de interese consumate urmare luării deciziilor și semnării în prezența interesului personal rezultat din relația cu persoana apropiată [REDACTED] (soție) a actelor administrative/juridice de acordare concediilor/premiilor și ajutoarelor materiale și anume, nr.187 din 10.08.2016, nr.10 din 31.10.2016, nr.44 din 22.05.2017, nr.52 din 21.07.2017, nr.68 din 28.10.2017.

3. În temeiul art. 23 alin. (4) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personal și art. 39 alin. (2) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, se sesizează Consiliul Raional Ștefan Vodă, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu dl Terzi Ivan, director al Școlii de Arte din s. Olănești, r-nul Ștefan Vodă.

4. Se comunică Actul de constatare dlui Terzi Ivan și se informează despre dreptul de contestare a acestuia în condițiile art.36 alin.(1) din Legea nr.132/2016.

5. Se aplică în privința dlui Terzi Ivan interdicția de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani, în condițiile prevăzute la art.23 alin.(6)-(8) din Legea nr.133/2016.

6. Se înscrie dl Terzi Ivan în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

7. Se publică Actul de constatare rămas definitiv pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 5 (cinci) file.

Inspector de integritate

Vladislav GORCEAC